

ЦУРЫХ, 3/VI. Швейцарская газета «Неве Цур Цайтунг» повествование с Карла, что из Западным фронт

красавіку і маю мес. пало 5,000 амерыканскіх салдат.

БЭРЛІН, 3/VI. Глаўнае прыкметаюцца вялікі лік смертных выпадкаў, ад хвароб срод амерыканскай арміі. Яны ў тры разы болей ліку забітых на фронце. Прыблізнальна 3/4 хворых памірае ад запаленага пляцу. Сярод нахадзячыхся ў Амерыцы войск як паведамляе газета «Нью Ворлд», смертныя выпадкі ад інфлянцы часты. Напрыклад, на другім тыдні красавіка было паведамлена аб 585, а на трэцім тыдні таго жа месяца а 278 смертных выпадках ад хвароб.

БЭРЛІН, 2/VI. Сумма грошавых збораў на адвару імяні Людэндорфа дасягнула роўна 50 мільёнаў марак. Рэзультаты вулічных збораў, пачаўныхся учора ў Берліне і ў Імпэрыі, яшчэ ні ўзяты на від.

МАДРЫД, 3/VI. Прэдаўнімі дэргаў згоды падняты пратэст проці патрэбавання саюзнікам урадам атававання назад французскага пасла ў Расіі Нуллеса. Амерыканскі пасол Фрэнсіс адправіўся ў Маскву дзеля падачы народнаму камісару Чычэрэну агульнай ноты дыпламатычнага корпуса дэргаў згоды.

ПАРЫЖ 2 гм. «Havas». Сягоння веччу ў ваколіцы Парыжа разыгралася бітва з нямецкай самалётнай флотыліяй. Аднаму з самалётаў удалося прарвацца праз лінію абароны і кінуць свае бомбы на Парыж. 4 асобы цяжка нажалечаны.

ШТОКГОЛЬМ, 3 гм. «Voss Ztg.» Генерал Маннэргейм, глаўнакамандуючы фінляндскім войскам пакінуў сваё становішча і учора 2 гм. прыбыў у Штокгольм.

Першы Фінляндскі крэйсэр «Карьяль» прыбудзе на гэтых днях у Гельсінгфорс, 3 другіх будуцца.

БЭРЛІН, 4 гм. «Berl. Lokaltz.» У гмаху прускага сойму учора адбылося сабрание незалежнага камітэту «нямецкага міру». На гэтым сходзе праф. др. Дытрых Шэфэр гаварыў аб справе новага ўстаўлення ўсходу. На яго зданне Нямеччына цяпер ні мае прычыны мешацца ў ўнутраныя справы Расіі, на сколькі ні будуць нарушэння мірных умоў. У развязанню справы так званай польскай дэргаўнасцы на месцу пачуе вялікая ніўфнасыць. Прамоўца адкінуў аўстропольскую развязку справы. Усходняя нямецкая граніца павінна да ўсходніх Прусу і да горнага Шлезвігу быць так забезпечана, як прызнае гэта патрэбным ваеннае камандаванне.

Нова Літва можа паўстаць толькі ў такой форме, якая адказвала-б значнай большасці на праўдзі літоўскага наслення, бо інакш яна зробіцца афэрай колонізатарскіх пасяганняў. Курляндзія, Ліфляндзія і Эстляндзія павінны

быць злучаны ў гасударствены арганізм, пад кіраўніцтвам Прусіі, так каб пры гэтым узяты былі пад увагу жыццёвыя і Латышоў і Эстонцаў. Пр. Шэфэр жатае нізалежнасць Фінляндзіі.

Пасля гэтай прамовы слова моў консысторыяльны райна др. Зебэрг аб балтыйскіх культурных пытаннях. Адграічэнне Ліфляндзіі і Эстляндзіі ад усходу культурнай граніцай ні можа быць найменавана анэксіяй.—гэта нацыянальнае жаданне. Балтыка зноў павінна быць прызнана нямецкім краем.

Правам госьці гаварыў супер'інтэндэнт Ліфляндзіі Гэргэж з Рыгі. Ён у сваёй прамове асабліва падкрэсліваў, што на балтыйскі край хоча адарвацца ад Расіі каб на заўсёды астанца нямечкім.

Сабранне зачынілася пры здравіцы на чысьце Гіндэнбурга, Людэндорфа і арміі.

Весткі з Расіі.

— **Владзівастан.** С прычыны сваіх страт есаул Семёнаў, як паведамляюць з Японіі, звярнуўся за падмогай.

— **Харбін.** У Харбіне выйшлі етычкі паміж расійскай міліцыяй і кітайскімі салдатамі. Кітайцы чуюць сябе поўнымі гаспадарамі.

— **Владзівастан.** Рэйтэр паведамляе, што савецкі ўрад вымагае ад Нарвэгіі выдачы А. Керэнскага і М. Тэрэшчанка.

(«Новая Жизнь» за 26).

— **Стопгольм, 3/VI.** Георгій Плоханаў, стварыцель расійскай сацыял-дэмакратыі, пасля доўгай хваробы плуцаў сканчаўся ў адной фінскай санаторыі.

— **Іркуці.** Оловяная занята на раніцу 19 мая без боя. Праціўнік адышоў на другі бераг Онопа. Як паказваюць жыхары ў Оловянай было 2000 кітайцоў і 500 казакаў, але ў апошнюю мінугу кітайцы адмовіліся ісьці ў наступленне. Оловяная абстрэліваецца варожай артылерыяй. У раёне Александроўскага завода каля селенія Оноп—Борзэ ідуць бітвы.

(«Заря Россіи» за 23).

— **На Камчатцы.** Петропаўлоўскі Савет на Камчатцы тэлеграфуе ў раду народных камісараў а крытычным становішчы ў Камчатцкай вобласці. Да гэтага часу ўсе харчы і рэчы першай патрэбнасці дастаўляліся с першымі райсамі паракодаў Добровольнага флоту з Владзівастанка. У гэтым годзе рух паракодаў на Камчатцы спыніўся дзеля таго, што ўсе караблі захоплены амерыканцамі і ангельцамі. Петропаўлоўскі савет вымагае, каб зараз жа адправілі з Уладзівастанка паракоды срочным райсам, бо інакш ваяленню патражае галодная смерць, а ў рыбавай прамысловасці поўная разруха.

— **Уладзівастан, 21/V.**

У Харбіне стварыўся новы ўрад у складзе Хорвата. Колчака. Устругава і Пупілава, прычужных у поўным кантакце с шайкамі Семёнова.

— **Усмірыцелі.** У марце мес. салдаты чырвона-гвардзейцы Лебедзеў і Лебягіні былі камандзіраваны з Масквы ў Волоколамск дзеля ўтварэння парадку. Там яны назнакоміліся з нейкім Стральцовым і, паміж іншым, даведаліся ад яго, што ў лизгаемай шафе мейсцовай харчавой управы лежачы вялікія сумы грошай. Яны ўламавалі шафу, але грошай там ні было. Тады яны пайшлі ў суседнюю булавую, крыкнулі «Руки вперхт» і забралі с касы 50 руб. Яны былі араншаваны.

Мясняя ноч.

Ясны месяц сьвече.
Сьцінь зялёны лес
І садок у квеце.
Серабрыцца увосе.
Ад таго квіцення
У лясках у садах
Быццам лятунічце
Над далінай пах
Зьвізд на небе—сіто,
Месяц між іх стаў,
У адно вась зьліто:
Небо: ноч і стаў!
Дзе ручэй—крыніца,
Сьцеліцца туман;
Стаў аж зіхаціцца.
Лётае калкан..
Відны вась здаюцца.
Жутка неяк так,
Зыкі раздаюцца—
Чаркае турчак!..
Салавей аж млее
Недзе у кустох
І яго жалее
Рахо па райстох..
Кракча на балоне
Войско жвавых жаб, —
У бубны калоне—
Баліновы штаб.
Часам вась начніца,
Быццам той галуб—
Каб жа ні спазніцца—
Праляціць на дуб..
У маёвай ночы
Ніспадзеваў шмат
І чаруе вочы
Вершаў сумных рад.

Захар Вехаць.

21/V.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

Бонавымі крамамі адпущак па новых кніжках цукравога пяску, солі, сушанай агародніны і сернікаў пачнецца 7-го або 8-го чэрвеня, с прычын агульных нідэхватаў у арганізацыі справы.

— **Апэрацыі абмена царскіх грошай, «керэнак» і думскіх на акупацыйныя, спыненыя ў «Вэксальштубе»,** шлі ажыццелена ў банкірскіх канторах, хаця і па паніжанаму курсу (за 100 царскіх—107 нямецкіх), 5-го і 6-го чэрвеня.

У апошні дзень курс царскіх грошу упаў і канторы сталі прапанаваць за 1 руб. цар.—1,05 акуп.

Афіцыйнае паведамленне нямецкага вярхоўнага камандавання за 5 чэрвеня 1918 року.

Захадні тэатр ваіны.

Група армію Кронпрынца Рупрэхта.

Успешныя атакі ў Фландрыі прынеслі нам палонныя. На ўсім фронце йшла старанная разведка дзеяўшася Артылерыйскія бітвы часамі ажыццяліліся.

Група армію Германскага Кронпрынца.

Пры расшырэнні нашых успехаў на поўднёвым беразе. Ён мы адкінулі ворага да Амблені—Бютры і ўзялі яны пазыцыі паўднёвай Домбэра. Мейсцовыя баі на абодвух старонах р. Урэй, у другіх мейсцах становішча без перамер. Лейтэнант Дэвінгарт атрымаў сваю 26 ўвадзінку перамогу.

Першы-Генерал-квартирмейстар фон-Людэндорф.

У мескім магістраце пачалася прыёмка спраў ад былых упраўцаў, якія ў свой чарод адсылаюць прэзменікаў да заведуючых аддзелаў (іх усяго 7), а тыя да памочнікаў а ўжо гэтыя апошнія да праўдзівых працаўнікоў справы, старых і вопытных служак—дзелаваду сталоу ў «добрых старых часах» вынасіюць шчыра на сваіх плечах нелегкую працу па кіраўніцтву тою ці іншаю одраслю.

Цяпер ідзець старанная апрацоўка спіска членаў рады давераных асобаў пры магістраце с кругу віднейшых грамадзян мескай абшчыны, як кажа прыказ глаўнакамандуючага арміяй.

Назначэнне па гэтаму спіску ў Раду давераных будзе ў бліжэйшыя дні.

На загарадных трантах па загаду паліцмейстэра, устаноўлены негласны надзор міліцыйска-паліцыйскі чыноў за скупшчыкамі прадуктаў ад сялян.

Аканчальная ліквідацыя ўпраўленскіх аддзелаў Л. Р. ж. д. па адкліку начальніка дарогі інжэнера Зеля, адбудзецца да 1/VX—г. г., пасля чаго функцыяніруючыя цяпер ліквідацыйныя камісіі ад служачых будуць расфарміраваны.

Агенты гэтых камісіяў прыкамандыруюцца да складу пучевых служачых.

Ніатрыманне пэнсіі духавенствам ад 1 марта прымусіло епіскапа Георгія увайсці з асобым па гэтай справе хадатайствам перад нямецкімі ўладцамі, дзеля таго, што трэбавацельныя ведамасці на пэнсію, штомесячна падаваныя ў казначэйство, ні к чэму ні прывадзілі.

Перапаўненне Маладзечанскаго пунта уцекачамі Літвы і Прыбалтыкі без усялякіх пропускаў і камітэцкіх сьвядэцтваў, стварыўшае массу хлапот і вазны ў літацельна-санітарным кірунку, дзякуючы прынятым мерам, даходзіць да канца.

Памяненныя уцекачы будуць частычна, па выплаўненні патрэбных фармальнасцей, рээвакуіраваны на будучым тыдні.

Афіцэрнае бюро, с прычын інтэнсыўнай эвакуацыі афіцэраў, доктароў і ваенных чыноўнікаў у Расію і акупаваныя мейсцы (павярхняя рэгістрацыя закончылася 1-го чэрвеня), у хуткім часе нікаторыя с сваіх аддзелаў (майстэрні, швальні, шапочная і інш.) значыцельна зьменьшыць, а ін-

шыя (як напр. эканамічную краму) зусім зачыніць.

Насавыя сухоты губ. земскай управы становяцца «прытчай во языцях», як і без грошаў мескай управы.

І тут і там німа чым плаціць служачым пэнсіі, ні даходзячы да розных ніпрастых «пазаістэаваў», німа чым субсідаваць установы, нават найболей патрэбныя, як то: шпіталі, прытулкі і інш.

Выпуск бон губ. зем.управы, аб чым апошняя старанно хадатайствуе, пакуль ні разрэшаны.

Сярод арэндатроў на землях Волканоўскага сістэматычны ніпрыйем апошнім ад арэндатроў чыншавой платы прадажася, як роуна ен упарта, адказывае і ў узабнаўленні умоваў тым з іх, у каго кончыўся срок 12-ці летняй арэнды.

Нідаімка ад году у год нарастае, а вотчынік усе ўпіраецца і робіць па свайму.

Апошнія дажджы пры халодным падворы (тэмпература даходзіла да 5°), па словах стражылаў, мелі слабы уплыў на азімі і яр.

Брак цепла ў далейшым можа пашкодзіць ураджая.

Курсы беларусазнаўства.

7 чэрвеня Лекцыя Ст. Лянкоўскага: «Гісторыя Беларускаго права».

Пачатак а 7 гадз.

Весткі с краю.

— **Літоўскі універсітэт.** Як піша «Lietuvos Aidaz» есьць праект адкрыць у Вільні літоўскі універсітэт ужо ў селетнюю восень. Пакуль што маюць быць адкрыты тры факультэты: юрыдычны, філэзофічны.

— **Смаленшчына (П.Т.А.)** У Оршы апублікаваны правілы перахода граніцы ў акупаваных мейсцах, па якім хартоў можна браць на 3 дні, грошай—500 рублёў. Манеты і залатныя рэчы забіраюцца пад квітанням.

Рэдактар А. Прушыньскі.

Выдавецтва «Т-во Заранна».